

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΑΗΜΟΣ
Ἀριθμός φύλλου 134 1 Ἰουνίου 2004

Ἡ συνθηματολογία τῆς ἄρνησης

Η κηρή ὁμοβροντία ἡ σύγχρονη συνθηματολογία, πού ἀντιμάχεται τήν ἐκκλησιαστική μας Παράδοση. Ἀλλ' ὄχι πειστική. Καί καθόλου ἀποτελεσματική. Ἐπιτίθεται μέ ὅλα τά μέσα, πού διαθέτει ἡ σύγχρονη ἐπιστήμη τῆς προπαγάνδας καί ἡ τεχνολογία τῆς σποράς ἰδεολογημάτων, ἐνάντια στό ἱερό οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας καί στή γόνιμη παράδοσή Του. Σκορπάει προκλήσεις. Γεμίζει μέ ἐντυπώσεις τό ἐπιπόλαιο μάτι. Προκαλεῖ πρόσκαιρη εὐφορία καί πλασματικά ὄνειρα σιούς ἀνυποψίαστους. Ἀλλά δέν ἐπιλύει τό ἐναγώνιο πρόβλημα τοῦ νοήματος τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης. Δέν φωτίζει τήν ἱστορική διαδρομή. Καί δέν ἀναπαύει τή «γρηγοροῦσα» συνείδηση. Καλύπτει τό «μάρκετινγκ». Τροφοδοτεῖ τήν ἀγορά. Γεμίζει τά ταμεῖα τῶν πολυεθνικῶν κολοσσῶν. Ἐξυπηρετεῖ τίς σκοτεινές πολιτικές σκοπιμότητες. Ἀλλά δέν ἀντέχει στή νηφάλια ἀνάλυση. Καί δέν ἐξυπηρετεῖ τά πηγαῖα ὁράματα, τή δίψα καί τήν ὁρμή γιά καταξίωση τῆς μιᾶς καί μοναδικῆς ἀνθρώπινης διαδρομῆς.

Εύκολο νά συνοψίσει κανείς τήν πεισματική, ἀρνητική συνθηματολογία. Νά τήν καταμερίσει, μεθοδικά, σέ κεφάλαια. Καί νά προσδιορίσει τό φάσμα τῶν στόχων της. Ἡ πυκνή διαφημιστική ἐπανάληψη τήν κωδικοποίησε καί τήν ἀποτύπωσε στό δίσκο τῆς ἀνθρώπινης μνήμης. Ἀλλά καί οἱ ὀδυνηρές ἐπακόλουθες ἐμπειρίες τή διατηροῦν στήν ἐπικαιρότητα καί τῆς δίνουν τό στίγμα τῆς μονόπλευρης, ἀένας πάλης.

Κύριο καί ἐπιθετικό σλόγκαν, ἡ ἀπελευθέρωση τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν πνευματική παράδοση, πού τρέχει αἰῶνες καί δένει τίς γενιές σέ μιά ἡρωϊκή καί δυναμική σκυταλοδρομία. Λές καί ἡ ἀνθρωπότητα γεννήθηκε τούτη τή στιγμή. Λές καί τό ἄρμα τῆς ἱστορίας δέν κουβαλάει τόν πλοῦτο καί τήν ὀδύνη τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης. Τά ἔργα τοῦ πνεύματός του καί τῶν χεριῶν του καί τά τυπώματα τῶν πληγῶν, πού προκάλεσε ἡ ἀλαζονική ἢ ἡ ἄκριτη χρήση τῆς ἐλευθερίας του. Τό σύνθημα τῆς ἀπελευθέρωσης σηματοδοτεῖ τήν ἀποκοπή ἀπό τή γεύση τῆς χαρᾶς καί ἀπό τήν ἐμπειρία τῆς ὀδύνης, πού ἔζησαν καί θησαύρισαν οἱ πατέρες μας καί πού μᾶς τίς κληροδότησαν ὡς ἔμπονη δοκιμή καί ἐμπειρικό πλουτισμό ὁλόκληρου τοῦ ἀνθρώπινου γένους μας. Καί οἱ «εὐφυεῖς» ἀνανεωτές τοῦ αἰῶνα μας, ἤ, σωστότερα, οἱ δόλιοι ἐκμεταλλευτές τῆς ἀφέλειάς μας, μᾶς παροτρύνουν νά πετάξουμε τήν ἀκριβή καί πολυδοκιμασμένη κληρονομιά μας, γιά νά παραδοθοῦμε στήν πλανεύτρα προπαγάνδα τους καί νά συρθοῦμε στήν ἐξυπηρέτηση τῶν σκοτεινῶν ἐπιδώξεών τους.

Παράπλευρο διαφημιστικό σύνθημα, ἡ ἀπόρριψη ἢ (συγκαταβατικά!!) ἡ ὑπέρβαση τῆς Ὁρθοδοξίας μας. Τή στιγματίζουν ὡς στεῖρα συντήρηση. Τήν καταδικάζουν μέ ἐγκλεισμό στά ὑγρά ὑπόγεια τῶν μουσείων. Δέν ἀναγνωρίζουν τό ἄνοιγμα τῆς Ὁρθόδοξης ψυχῆς πρὸς τόν οὐρανό. Δέν ἀποδέχονται τήν ποιότητα τοῦ ἥθους της. Δέν συγκινοῦνται, μηδέ προβληματίζονται γιά τήν πραγματική ἀξία τοῦ «ἐδῶ» καί γιά τή φωτεινή προοπτική τοῦ «ἐπέκεινα». Σύρουν μιά βιαστική μονοκοντυλιά καί διαγράφουν, ὅ,τι ἔζησαν, ὅ,τι χάρηκαν καί ὅ,τι ἔστησαν, ὡς στήλες ὀδηγητικές, οἱ ἐξαγιασμένες καί καταξιωμένες φυσιογνωμίες τῶν ἁγίων μας. Ὅλα, γι' αὐτούς, ἀποτελοῦν «συντήρηση». Ὅλα καταγράφονται ὡς

ἀπολιθώματα. Ὅλα σπρώχνονται ἀπαξιωτικά καί ἐκβιαστικά πρὸς τὴ χωματερὴ τῆς λησμοσύνης.

Μέ τὴ χρῆση τοῦ κανόνα τῆς ἐπιείκειας, οἱ κράχτες τῆς ἀπελευθέρωσης ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο βίωμα, ἀποδέχονται τὰ ἀριστουργήματα τῶν χειρῶν, πού μᾶς ἄφησαν οἱ πρόγονοί μας. Τίς θαυμαστές οἰκοδομές. Τό γλυπτό διάκοσμο. Τὴ ζωγραφικὴ ἀποτύπωση τοῦ ὁρατοῦ καί τοῦ ἐσώτερου κάλους. Ὅμως, τὰ ἀπομνημονεύματα τῆς σοφίας τους καί τῆς ἐμπειρίας τους τὰ ἀπωθοῦν. Γιατί θυμίζουν πνεῦμα καί χάρη καί ἄσκηση καί καλλιέργεια τῆς ἀτίμητης εἰκόνας τοῦ Θεοῦ. Κρατοῦν μόνο ὅ,τι ἐρεθίζει θετικὰ τὴν ὄραση καί ὅ,τι εὐφραίνει τὴν ἀκοή.

Αλλὰ, μιά τέτοια ἀποκοπή, σημαίνει ξερίζωμα, ὀρφάνια, μοναξιά, στέρψη τοῦ πατρῶου πλούτου καί περιπλάνηση στὴν ἔρημν γῆ. Σέ μιά γῆ, πού τὴν πλημμυρίζουν τὰ ἀδελφικά αἵματα, πού τὴν ἀφιονίζουν οἱ ἀντιπαλότητες, πού τὴν παγώνει ἡ ἀναδελφιά καί δέν τὴ φωτίζει, μὴδὲ τὴ ζεσταίνει ἡ φλόγα τῆς θεϊκῆς στοργῆς. Σ' αὐτὸ τὸ κλίμα μαραζώνουν οἱ καρδιές, σκοτεινιάζει ὁ λογισμός, τρικλίζει ἡ ὑπαρξη καί ἀναζητάει δρόμους διαφυγῆς, ἐκεῖ, πού ὑπάρχει ὁ εὐτελισμός καί ἡ πνευματικὴ (ἀκόμα καί ἡ σωματικὴ) αὐτοχειρία.

«Ἡμεῖς δὲ καὶ τῶν ἁγίων ἐκείνων ἔστιν οἷς αὐτοπροσώπως ὠμιλήσαμεν καὶ διδασκάλοις ἐχρησάμεθα. Πῶς οὖν, τούτους παρ' οὐδέν θέμενοι, τοὺς καὶ πείρα καὶ χάριτι δεδιδαγμένους, τοῖς ἀπὸ τύφου καὶ λογομαχίας ἐπὶ τὸ διδάσκειν χωρήσασιν εἶξομεν; οὐκ ἔσται τοῦτο, οὐκ ἔσται».

Ἐμεῖς κάποιους ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ἁγίους τοὺς συναντήσαμε καὶ συνομιλήσαμε αὐτοπροσώπως καὶ τοὺς ἀξιοποιήσαμε ὡς δασκάλους μας. Πῶς, λοιπόν, θὰ παραμερίσουμε αὐτούς, πού ἔχουν διδαχθεῖ καὶ ἀπὸ τὴν πείρα καὶ ἀπὸ τὴ Θεία Χάρη καὶ θὰ πᾶμε σὲ κείνους, πού ἀπὸ ἔπαρση καὶ ἀπὸ διάθεση φιλονικίας ἔγιναν δάσκαλοι; Δέν μπορεῖ νὰ γίνει αὐτό. Δέν μπορεῖ.

(᾽Αγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς)



6. Πομπές καί «πομπές»!...

Ἀγαπητέ Χριστόδουλε,

Πολύς λόγος γίνεται, στους ἐκκλησιαστικούς καί στους κοσμικούς κύκλους, γιά τήν αὐτοκρατορική διάταξη τῆς αὐλῆς σου. Γιά τή φαντασία τοῦ πλούτου σου. Καί γιά τό ἐξεζητημένο πρωτόκολλο τῶν ἐμφανίσεών σου. Ὁ λόγος ὅλων αὐτῶν τῶν σχολιαστῶν δέν συνθέτει ἔπαινο. Οὔτε κἂν ἐκφράζει θετικό ἐντυπωσιασμό. Ἐγγράφει στήν ἱστορική μνήμη τῶν Ἑλλήνων ἀπαρέσκεια καί δριμύ ψόγο, γιά τόν Ἐπίσκοπο τῆς ἐλληνικῆς πρωτεύουσας, τόν, «κατά τεκμήριο», ἀκόλουθο, μαθητή καί ἀπόστολο τοῦ φτωχοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού ὑποτίμησε τή χαρισματική δύναμη τῆς «διακονίας», ἀποστράφηκε καί περιφρόνησε τήν Πατερική Παράδοση τῆς λιτότητας καί τῆς ταπεινοφροσύνης, καί προέκρινε, ὡς δεῖγμα γραφῆς του, τήν αὐτοκρατορική ἔπαρση, τήν περιφορά τῆς χλιδῆς καί τή σκηνοθεσία τῆς μεγαλοπρέπειας, μέσα σ' ἓνα περίγυρο ἐξισορροπημένο στό κλίμα καί στά θέσμια τῆς δημοκρατίας καί τῆς ἰσότητος.

1. Οἱ πομπώδεις ἐμφανίσεις σου...

Μοῦ εἶναι ἀδύνατο νά φανταστῶ, πῶς δέν σέ ἐγγίζει καί δέν σέ ἐντυπωσιάζει ἡ καταλυτική ἱστορική μετάλλαξη, πού γκρέμισε τά τεῖχη τῶν διακρίσεων καί ἀνάντρεψε τούς κοσμικούς, χρυσοποίκιλτους θρόνους τῶν αὐτοκρατόρων καί τίς ὑπερυψωμένες καθέδρες τῆς Παπwsύνης. Ἕνας τυφώνας ἀτομικῶν καί μαζικῶν ἀντιδράσεων καί μιά δέσμη κοινωνικῶν μεταρρυθμίσεων ἄλλαξε τό ἱστορικό σκηνικό καί ἀναθεώρησε θεσμούς καί τρόπους συμπεριφορᾶς, πού εἶχαν πάρει τό λοῦστρο τῆς καταξιωμένης ἐθιμοτυπικῆς παράδοσης.

Τά ὑπολείμματα τῶν βασιλικῶν γόνων καί οἱ διασημότητες τῆς πολυδαίδαλης νομενκλατούρας ἀναγκάστηκαν νά «ἀφιππεύσουν» ἀπό τό ἄτι τῆς ἔπαρσης καί νά περπατήσουν, ὡς κοινοί θνητοί, προσγειωμένοι στά θέσμια τῆς ἰσότητος καί τοῦ σεβασμοῦ τῆς καθεμιᾶς προσωπικότητος. Τοῦ

πλούσιου καὶ τοῦ φτωχοῦ. Τοῦ φορέα τῆς ἐξουσίας καὶ τοῦ ἄσημου πολίτη. Τοῦ προικισμένου μέ ἀστείρευτη, ἐπιστημονικὴ εὐρηματικότητα καὶ τοῦ ἀγράμματος βιοπαλαιστή. Τοῦ ἀριστοκράτη καὶ τοῦ βάρβαρου.

Νοιώθω ἱλιγγο καὶ θεολογικὴ ἐμπλοκὴ ἀκόμα καὶ στὴ φευγαλέα σκέψη, ὅτι ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορικὴ ἀνατροπὴ δέν τὴ συνάντησες μπροστά σου καὶ δέν τὴν προσμέτρησες. Ἀλλὰ καὶ δέν μπορῶ νὰ διασκεδάσω τὸν πειρασμικὸ λογισμό. Γιατί μέ κυκλώνει πιεστικά καὶ σφηνώνεται μέσα μου, καθὼς παρακολουθῶ τίς κινήσεις σου καὶ δέν βρίσκω τό κλειδί νὰ ἐρμηνεύσω τὴν προσκόλλησή σου στὰ ξεπερασμένα πομπῶδη τυπικά τῶν παλατιῶν τοῦ παρελθόντος καὶ στὴν παθιασμένη ἐπίδειξη τῆς χλιδῆς, πού προκαλεῖ θύελλα ἐπικρίσεων.

Κοινὴ ἐμπειρία εἶναι καὶ ὁμολογημένη διαπίστωση, πὼς ὁ σημερινὸς Ἀρχιεπίσκοπος παθιάζεται γιὰ τὴ βαρύτιμη καὶ ἐντυπωσιακὴ ἀμφίεσή του, γιὰ τὴν ἐπίδειξη τῶν σπάνιων, ἐκθαμβωτικῶν καὶ πανάκριβων ἀξεσουάρ του καὶ γιὰ τό πολὺπλοκο τυπικὸ τῶν δημόσιων ἐμφανίσεών του, πού ἀποτελεῖ πιστὸ ἀντίγραφο ἀπὸ τὰ τυπικά τῶν κοσμικῶν ἡγεμόνων τοῦ μεσαίωνα.

Νὰ συμπεράνω, πὼς τίς μεγάλοπρεπες αὐτοκρατορικὲς πομπές, τὴν παρέλαση τῆς κούφιας ἔπαρσης καὶ τὴν ἐπίδειξη τῆς χρυσοφορτωμένης γκαρνταρόμπας σου τὰ θεωρεῖς ἀπαραίτητα συνοδευτικά τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λειτουργήματός σου; Ὅτι τὰ ἐκτιμᾷς ὡς ἀναπαλλοτρίωτα στοιχεῖα τῆς πολιτιστικῆς βυζαντινῆς παράδοσης καὶ, γιὰ τό λόγο αὐτό, ἀγωνίζεσαι νὰ τὰ διατηρήσεις ζωντανά, πεπεισμένος, ὅτι

μέ τὴ συμπεριφορὰ σου αὐτὴ λιτανεύεις τό μεγαλεῖο τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ μεταφέρεις στὴ γῆ τὴ δόξα τοῦ οὐρανοῦ;

Φίλε Χριστόδουλε, ἡ αὐτάρεσκη ἐπίδειξη καὶ περιφορὰ τοῦ πλούτου καὶ ἡ ἐνθρόνιση τῆς ἔπαρσης στό Ναό τοῦ Θεοῦ καὶ στό γήπεδο τῆς καθημερινότηας δέν ἀποτελοῦν νόμιμα διαπιστευτήρια τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀντίθετα, δηλώνουν νοθεΐα. Εἰσάγουν παραχάξεις τῆς Ὁρθόδοξης πνευματικότηας, πού, δέν ἀντιλέγω, ἐπιχειρήθηκαν καὶ κατὰ τό παρελθόν, σέ ἱστορικές περιόδους ἐκκοσμίκευσης τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκτεταμένης παρακμῆς. Τὰ βαρύτιμα, χρυσοποίκιλτα ἄμφια καὶ ἡ ἐντυπωσιακὴ διάταξη τῶν μελῶν τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς ἀκολουθίας δέν ἐγκαινίζουν προσβάσεις πρὸς τίς ἀνθρώπινες καρδιές. Καὶ δέν *«αἰχμαλωτίζουν πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ»* (Β' Κορινθ. ι' 5). Ἀποτελοῦν ἀρρωστημένες ἀπομιμήσεις κοσμικοῦ καὶ ἡγεμονικοῦ φρονήματος. Δείγματα κουφότηας καὶ κενότηας. Περιφορὰ *«ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις»* (Ματθ. στ' 2) τῆς ἀθεράπευτης φαρισαϊκῆς ἀλαζονείας. Καὶ (ἀ)νόητη αὐτοϊκανοποίηση.



Αὐτὴ τὴ στιγμή, ἡ ὀργάνωση τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς σου αὐλῆς, προβληματίζει σοβαρά καὶ σκανδαλίζει ἐπικίνδυνα. Τό ἐξεζητημένο τυπικὸ τῶν λειτουργικῶν σου παραστάσεων καὶ τῶν δημόσιων ἐμφανίσεών σου, ὁ ἀμύθητος καὶ καθημερινὰ ἀνανεωμένος, πλοῦτος, πού τόν κρεμᾷς πάνω σου, ὅταν ἀνεβαίνεις τὰ σκαλοπάτια τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου γιὰ νὰ ἀντικρύ-

σεις τόν σταυρωμένο Ἰησοῦ μας, πού «δι' ἡμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὢν» (Β' Κορινθ. η' 9) καί νά προσφέρεις τήν ἀναιμάκτη ἱερουργία καί τό ἡγεμονικό ὕψος, πού ἀπλώνεις στό πρόσωπό σου, ὅταν προβάλλεσαι στό τηλεοπτικό παράθυρο ἢ ὅταν μετέχεις σέ κοσμικές δεξιώσεις, ἔχουν καταντήσῃ «πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον» (Ρωμ. ιδ' 13). Ἐρεθίσματα συζητήσεων καί ἀφορμές ἀρνητικῆς κριτικῆς στίς συνάξεις τῶν πιστῶν. Καί ὑλικό γιά σκωπτική ἐκμετάλλευση στά κλιμάκια τῶν ἀπίστων.

Δέν παρακολουθεῖς τή δημοσιογραφική κατακραυγή σέ βάρος σου καί τό γελοιογραφικό διασυρμό τῆς φανφαρονικῆς ἐπίδειξής σου; Δέν πληροφορεῖσαι τίς ἐπιθεωρησιακές ἐπεξεργασίες τῆς συμπεριφορᾶς σου;

Οἱ αὐλοκόλακές σου δέν σέ ἐνημερώνουν γιά τήν ἀπαρέσκεια, πού προκαλεῖ στίς πλατειές, δημοκρατικές μάζες, στούς μεροκαματιάρηδες καί στούς ἀνεργούς, ἡ καθημερινή ἐναλλαγή τῆς βαρειάς καί βαρυφορτωμένης ἀμφίεσής σου καί τό ὕψος τῆς ὑπερυψωμένης ἐγωπάθειας;

Ὅλοι γύρω σου ἀπομονώνουν καί φιμώνουν τή διαμαρτυρία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐνδιαφέροντος; Ὅλοι δουλεύουν τά ἡχητικά σήματα τῆς δουλοπρεπείας καί τῆς κολακείας; Ὅλοι τακτοποιοῦν τά χρυσοκέντητα ὠμόφορά σου καί θωπεύουν τήν αὐταρέσκειά σου;

Δέν βρίσκεται οὔτε ἓνας στό αὐλικό σου συγκρότημα, ἄντρας ἔντιμος καί θαρρετός, πού νά ἀγαπάει καί σένα εἰλικρινά, ἀλλά, πέρα καί πάνω ἀπό τό δικό σου πρόσωπο, νά φοβᾶται τό Θεό καί νά διακονεῖ μέ ἀνιδιοτέλεια

τήν Ἐκκλησία, ὥστε νά διακινδυνεύσει νά σοῦ μεταφέρει τόν ἀντίκτυπο τῆς συμπεριφορᾶς σου καί νά σέ ἀνακαλέσει στήν εὐπρέπεια; Δέν ὑπάρχει, στή συγχορδία τῶν ἐπαίνων καί τῶν ἐδωφαιῶν προσκυνημάτων, ἓνας, πού νά σοῦ μιλήσει σάν γνήσιο πνευματικό σου παιδί καί νά σέ συγκρατήσῃ ἀπό τόν κατήφορο τῆς ἐπιδειξιομανίας;

★ ★ ★

Ἀλγεινότατη ἐντύπωση προκαλοῦν πάντοτε οἱ αὐτοέπαινοί σου, ὁσάκις ἐπιχειρεῖς νά παρουσιάσεις «δῆθεν» τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καί ἀναλίσκῃς στό ἐπίμονο στίλβωμα τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ προφίλ, πού τό ταυτίζεις, ἀνεπίτρεπτα, μέ τήν Ἐκκλησία. Καί ἐξ ἴσου ἀλγεινὴ ἐντύπωση προκαλοῦν οἱ αὐλικοί σου θεράποντες, ὅταν μονόχνοτα καί μονότροπα ἐπιδίδονται στήν καύση θυμιαμάτων μπροστά στό εἶδωλό σου καί ἐκθειάζουν ἀσήμαντες πρωτοβουλίες σου καί κοινότυπα λογίδριά σου.

Ἐκεῖνος ὁ δημοσιογράφος τῆς «αὐλῆς» σου τί δέν κάνει, γιά νά ἀνεβάσει τοὺς πόντους τῆς σακατεμένης δημοτικότητάς σου! Γράφει καί ξαναγράφει. Μὲ πληθωρική γραφίδα, ἀλλὰ μέ ἀναιμική θεματολογία, ἀγωνίζεται νά ὑπερψώσει τήν καθέδρα σου καί τό ρόλο σου καί νά σέ ἐμφανίσει ὡς τόν ἀδιамφισβήτητο ἡγεμόνα τῆς καθολικῆς Ὁρθοδοξίας. Καί πετυχαίνει τό ἀντίστροφο. Δείχνει πόσο φτηνός εἶναι ὁ λόγος σου καί πόσο στενός ὁ κύκλος τῶν ὁραματισμῶν σου.

Δέν θά δαπανήσω τό δημοσιογραφικό μου χῶρο καί δέν θά κουράσω τήν ἐμπιστοσύνη τῶν ἀναγνωστῶν μου ἀραδειάζοντας παραδείγματα κενόλογης κολακείας, πού, εἴτε «κατ' ἐντολή»

σου, είτε «εις ικανοποίηση της επιθυμίας σου» ήχουν στους χώρους της αρχιερατικής σου παράστασης ή γεμίζουν τις σελίδες των εκκλησιαστικών εντύπων. Δεν αντέχω, όμως, τόν πειρασμό, νά μήν αναφέρω μία τελευταία αλληλοπροσφορά θυμιάματος κολακείας, πού (μάθε το) σχολιάστηκε ευρύτατα.

Τήν Κυριακή του Θωμά, τήν πρώτη Κυριακή μετά τήν λαμπροφόρο Ἀνάσταση του Κυρίου μας, ἀντί νά εισαγάγεις τό ἐκκλησιάσμά σου, διακριτικά καί ταπεινά, στόν «κενό» Τάφο του Κυρίου μας καί νά σταθεῖς μαζί του, ἐκθαμβος καί λάτρης, ἐπιδόθηκες στόν ἄκρατο ἔπαινο του μέλους τῆς ἀκολουθίας σου καί στενοῦ συνεργάτη σου, του ρασοφόρου, πού ἐκτελεῖ καθήκοντα πρωτοσύγκελλου. Τόν ἀνέβασες στόν τρίτο οὐρανό. Καί, «καθηκόντως» καί ἐκεῖνος ἀνταποκρίθηκε, καίγοντας ἄφθονο θυμίαμα κολακείας καί θαυμασμοῦ. Τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, καταδικασμένο σέ ἀφωνία, δούλευε μέσα του τίς ἀπορίες καί τήν ἀγανάκτηση. «Πρός τί αὐτή ἡ θεατρική ἀλληλοεξύμνηση»; «Νά μέ προσφωνεῖς, τιμητικά, κυρ-Κώστα, νά σέ προσφωνῶ, εὐγενικά, κυρ-Γιάννη, γιά νά ἐντυπωσιάσουμε τούς πελάτες καί νά πηγαίνει μπροστά τό μαγαζί». Τό θέατρο κράτησε πολύ. Ἀλλά δέν χειροκροτήθηκε. Ἀντίθετα, στιγματίστηκε. Καί ἔμεινε σίς συνειδήσεις, ὡς κατακάθι συνδρόμου ἀνεπάρκειας, πού ἀγκομαχάει γιά ἀναπλήρωση.

Τό περιστατικό αὐτό τό μνημονεύω ὡς ἐνδεικτικό του τεχνητοῦ δοξαστικοῦ θορύβου, πού δημιουργεῖς μπροστά στό εἰδωλικό προφίλ σου. Ἀλλά δέν εἶναι τό μοναδικό. Καί δέν εἶναι ἡ

ἀποκλειστική πατέντα του διαφημιστικοῦ σχεδίου σου. Σέ χαρακτηρίζει ἡ ἀκατανίκητη ἐγωκεντρικότητα. Καί σέ διακρίνει ἡ ἀνήσυχη ἐφευρετικότητα. Κάθε πτυχή τῆς διακονίας σου τήν ἐπιχρυσώνει μέ τήν καύχηση. Σέ κάθε σου βῆμα ἡ αὐτοεπαινεῖσαι, ἡ ἀνοίγεις τά στήθια σου καί ρουφᾷς τό θυμίαμα τῆς στημένης, αὐλικῆς κολακείας.



Ὁ ὥριμος στήν ἡλικία καί στή μόρφωση ἄνθρωπος, ὁ πιστός καί ὁ ἄπιστος, ἐπικρίνει, συγκαταβατικά ἢ βίαια, τήν αὐτάρεσκη προβολή σου, ἀλλά δέν ἐπηρεάζεται προσωπικά. Δεν αὐτομολεῖ στή φιλοσοφία καί στήν πράξη τῆς χλιδῆς. Δεν συμμαζεῖ περὶ βιάλλον κολάκων.

Ἡ μεγάλη φθορά σημειώνεται στίς κλάσεις τῶν ἄγουρων παιδιῶν, πού ἐντυπωσιάζονται ἀπό τά χρυσά στολίδια σου. Δίχως νά μπορούν νά ζυγίσουν τήν ἀξία τῆς ἔπαρσης καί τῆς ὠραιοπάθειας, μπαίνουν, ὄνειρικά, στούς κόσμους τῶν ψεύτικων παραδείσων καί ἐνορχηστρώνουν τίς ἀναζητήσεις τους στούς τόνους τῆς ἀρρωστημένης ἐγωπάθειας.

Ἰδιαίτερα σκέφτομαι τά ταλαίπωρα μαθητοῦδια τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μας Σχολῶν. Ξεκίνησαν (τά περισσότερα) μέ τή λαχτάρα νά προσφερθοῦν «*θυσία ζωσα, ἀγία, εὐάρεστος τῷ Κυρίῳ*» (Ρωμ. ιβ' 1). Καί σέ κάποια στροφή του δρόμου τους θάμπωσαν τά μάτια τους μπροστά στήν ἐκαθαμβωτική λάμψη του χρυσοῦ καί στή γοητεία του τηλεοπτικοῦ παραθύρου καί διαστράφηκαν. Ἐχασαν τό σῆμα τῆς ἀφοσίωσης στό Πρόσωπο του σταυρωμένου Κυρίου μας. Καί ἔμειναν νά θαυμάζουν καί νά ζηλεύουν τά δικά σου, φανταχτερά

ἄμφια. Νά ὁραματίζονται τή στιγμή, πού τά χρυσοκέντητα, αὐτοκρατορικά ἐξαρτήματα θά πέσουν στούς δικούς τους ὤμους. Καί νά ψαύουν, μέ τά νεανικά τους χέρια, ἐντυπωσιακές, χρυσοῦφαντες στόφες καί μπιχλιμπιδωτά ἐγκόλπια.

Ξέρεις, φίλε Χριστόδουλε, πόσο τά χρυσά στολίδια ἐντυπωσιάζουν τά παιδιά. Πόσο τά μαγεύουν. Πόσο τά αἰχμαλωτίζουν. Καί εἶναι δυστύχημα, ὅτι ὁ σημερινός Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ Χριστόδουλος, δέν μαγεύει καί δέν ἐλκύει τή σημερινή «θρησκευούσα» νεότητα στό ὑπερύψιστο λειτούργημα τῆς Ἱερωσύνης μέ τή σεμνή του παρουσία καί μέ τόν ἡρεμο λόγο του, ἀλλά, ἀντίστροφα, τήν ἀποπροσανατολίζει καί τή στρέφει πρός τόν πλοῦτο καί τήν ἐπίδειξη καί τή δόξα τοῦ «κόσμου τούτου».

Ὅλοι οἱ μαθητές τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, πού σέ βλέπουν τήν Κυριακή στήν Ἐκκλησία ἢ στήν ὁθόνη τῆς τηλεόρασης, ἠλεκτρίζονται. Καί ὄνειρεύονται νά σέ μιμηθοῦν, ὄχι στήν ἀγία λιτότητα (πού δέν τήν προβάλλεις), ἀλλά στό ἐξουσιαστικό ὕφος καί στήν αὐτοκρατορική ἀμφίεση.

Δέν σοῦ κρύβω τόν προσωπικό μου πειρασμό. Σκέφτηκα νά σοῦ γράψω μιά ἐπιστολή καί νά σέ παρακαλέσω, μέ πόνο ψυχῆς, νά σταματήσεις νά σκανδαλίζεις, τόσο βάνουσα, τούς τρόφимους τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μας Σχολῶν. Καί θά συμπλήρωνα τήν ἐπιστολή μου μέ τούτη τήν ἐπισήμανση:

Ἄν ἀδελφέ μου, νοιώθεις μέσα σου ἀκατανίκητο τόν ἔρωτα πρός τήν πολυτέλεια, πρός τίς βαρύτιμες ἀρχιερατικές στολές καί πρός τά μουσειακά ἐγκόλπια, φόρεσέ τα ὅλα μέσα στό

ἰδιαίτερο δωμάτιό σου, καμάρωσέ τα μπροστά στόν καθρέφτη σου, ἱκανοποίησε τό ψυχολογικό σου κενό, ἀλλά μήν ἀλλοτριώνεις τίς νεανικές ψυχές. Μή τίς παρασύρεις στήν κοσμική εὐτέλεια. Μή σπᾶς τό πολῦτιμο ἀλάβαστρο τοῦ μύρου τῆς ἀφοσίωσης, πού τό λιτανεύουν εὐλαβικά, γιά νά τό ἀποθέσουν στό κενό Μνημεῖο τοῦ Λυτρωτή μας.

Τήν ἐπιστολή δέν τήν ἔστειλα. Γιατί δέ θέλησα νά ἐνισχύσω τό καλάθι τῶν ἀχρήστων σου. Τό περιεχόμενό της, πού εἶναι ρανίδα ἀγωνίας, τό δημοσιοποιῶ καί τό ἐμπιστεύομαι στίς προσευχόμενες καρδιές τῶν ἀδελφῶν μας, γιά νά τό μεταφέρουν στό θρόνο τοῦ θείας Παντοδυναμίας, πού μπορεῖ νά φωτίσει συνειδήσεις καί νά μεταστρέψει λαθεμένα ὁράματα.

2. Καί οἱ «πομπές».

Καί ἡ προέκταση τῆς τραγικῆς διάγνωσης καί τοῦ πιεστικοῦ προβληματισμοῦ...

Οἱ φανφαρονικές πομπές, φίλε Χριστόδουλε, πού σέ πλαισιώνουν (δίκην τιμητικοῦ ἀνακτορικοῦ ἀποσπάσματος) καί σέ λιβανίζουν καί σέ προσκυνοῦν δουλικά, ἀνακαλοῦν στή σκέψη καί εἰσάγουν, γιά πολλοστή φορά, στή δημόσια κρίση τίς ἠθικές «πομπές» τῆς ἐπιλεγμένης ἀκολουθίας σου.

Εἶναι κοινό μυστικό, πώς ἡ συνοδεία σου δέν εἶναι ἄμεμπτη. Οὔτε, κἄν, τυπικά, ἀψεγάδιαστη. Πολλοί ἀπό αὐτούς, τούς ἀκολουθοῦς σου καί στενοὺς συνεργάτες σου, εἶναι ἠθικά διάτρητοι. Μέ τά ἐπίσημα δημοσιοποιημένα καί ξεφωνημένα βρωμερά κατορθώματά τους ἢ μέ τά διεισπαρμένα

βιογραφικά τους «δεδομένα», έχουν σημανθεῖ καί στιγματισθεῖ ὡς ἐπικαλυμμένοι καί ἐξωραϊσμένοι βόθροι. Εἶναι γνωστοί καί στήν ἱερατική οἰκογένεια καί στό ἐκκλησιαστικό πλήρωμα, ὡς «ράκη ἀποκαθημένης», ὡς ρασοφόροι τοῦ πεζοδρομίου, ὡς καταπατητές τῶν ἱερῶν ὑποσχέσεων τους καί προδότες τοῦ ἀνδρισμοῦ τους. Καί καθώς παρελαύνουν πλάϊ σου, ἀγέρωχα ἢ αὐτάρεσκα, ἐπικυρώνουν, μέ τά σκέρτσα τους καί ἐπιβεβαιώνουν τήν ὑπαρξη διάστροφων, ἀπαξιωτικῶν ἰδιαιτεροτήτων, πού βρωμίζουν τήν αὐλή τῆς Ἐκκλησίας καί σκανδαλίζουν τίς πλατειές μάζες. Ἐκεῖνοι, πού γνωρίζουν λεπτομερειακά καί «αὐθεντικά» τά ἐκκλησιαστικά παρασκήνια καί ἐκεῖνοι, πού δέν τά γνωρίζουν, σταμπάρουν τίς φυσιογνωμίες, παρακολουθοῦν τίς κινήσεις, ζυγίζουν τό ὕψος, διασταυρώνουν τίς μετρήσεις καί ἐπαληθεύουν τά «μυστικά», πού δέν εἶναι πιά μυστικά, ἀλλά ἐξευτελισμός τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ καί τοῦ ἱερατικοῦ ὑπουργήματος.

Φίλε μου Χριστόδουλε,

Δέν θά ἤμουν αληθινός ἀπέναντί σου καί τίμιος στή σχέση μου μέ ὁλόκληρη τήν ἐκκλησιαστική οἰκογένεια τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἂν δέν ἔσπαζα τόν «κατά συνθήκην» κλοιό τῆς σιωπῆς καί δέν θάρρευα νά ἐγγίσω τό δάχτυλο στήν κύρια νόσο, πού μαστίζει τόν αὐλικό σου περίγυρο καί, πού αὐτοαποκαλύπτεται καί αὐτοδηλώνεται κατά τίς ἐπίσημες παρουσιάσεις του στό πλευρό σου.

Εἶναι διαπιστωμένο καί ὁμόφωνα ἀποδεκτό, ὅτι οἱ πιστοί, πού μπαίνουν στήν Ἐκκλησία, γιά νά προσευχηθοῦν καί γιά νά συμπροσφέρουν μέ τό ἱερα-

τεῖο τήν Ἀναίμακτη Θυσία, εἶναι ἰδιαίτερα εὐαίσθητοποιημένοι στά θέματα τοῦ ἥθους καί τῆς ἀξιοσύνης τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Θυσιαστηρίου. Οἱ ἐκτροπές τούς ἐνοχλοῦν. Τά σκάνδαλα τούς συνταράσσουν. Τά ρόζ ρεπορτάζ καί οἱ ψιθυριστές ἀναμεταδόσεις τούς πληγώνουν ἄμετρα. Καταγράφουν ἀνήσυχoi τίς σεισμικές δονήσεις, πού ἀπειλοῦν τό οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας. Μετροῦν τίς πληγές. Ἐπεξεργάζονται τά στοιχεῖα. Τήν ἀναισχυντία τῶν ὑπόλογων, σκανδαλοποιῶν ρασοφόρων. Καί τήν ὑποπτη δική σου σιωπή. Τήν ἀλλοίωση καί τήν ἀλλοτρίωση, πού πραγματοποιεῖται, μέ γοργό ρυθμό, στό Σῶμα τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας. Στήν Ἱεραρχία, πού εἶναι τό ἀνώτατο διοικητικό ὄργανο. Καί, κατά προέκταση, στήν πλατεία ἱερατική συνοδεία, πού παρεδρεύει στό Ἱερό Θυσιαστήριο. Καί θλίβεται. Καί ξεσηκώνεται. Καί ὀργανώνει τή διαμαρτυρία της.

Καί ἐκεῖνοι, πού δέν μετέχουν ζωντανά στήν ἐκκλησιαστική ζωή, ἀλλά περιορίζονται στό νά κάνουν ζάπινγκ στήν τηλεοπτική τους συσκευή, καί νά ρίχνουν ματιές στίς ἐπίσημες ἐκκλησιαστικές τελετές καί στίς τελετουργίες, πού τίς λαμπρύνεις μέ τήν παρουσία σου καί μέ τό αὐλικό τυπικό σου, δέν προσπερνοῦν τίς εἰκόνες ἀπροβλημάτιστοι. Δίχως νά σχηματίσουν στήν ὄψη τους γκριμάτσες ἀπαρέσκειας. Καί δίχως νά ξεαπολύσουν στό περιβάλλον τους τά φαρμακερά τους σχόλια.

Ἡ χώρα μας εἶναι μικρή, Χριστόδουλε. Καί τό προσκήνιο τῶν ἐξουσιῶν καί τῶν λειτουργημάτων, στενό καί προσπελάσιμο. Οἱ ἄνθρωποι, πού ἀνεβαίνουν ἢ σκαρφαλώνουν, γιά νά δι-

αχειριστοῦν τά κοινά ἢ νά διακονήσουν τήν Ἐκκλησία, γίνονται ἀμέσως γνωστοί. Οἱ «κατά συνθήκην» ἔπαινοι ἢ τά διαφημιστικά σπότς, πού συνοδεύουν τήν προβολή τους, δέν ἀποκρυσταλλώνουν τίς φευγαλέες ἐντυπώσεις καί δέν δημιουργοῦν φρόνημα. Καί τά διάσημα, πού φορτώνονται πάνω τους, δέν εἶναι ἱκανά νά κρύψουν τίς ἀσχημίες τους. Οἱ φυσιογνομίες μέ τό ἥθος καί τή μόρφωση εἶναι, ἀπό μακριά, διακριτές καί σεβαστές. Καί οἱ φαῦλοι καταντοῦν δακτυλοδεικτούμενοι. Οὔτε οἱ ἐξαγιασμένοι λειτουργοί μποροῦν νά μείνουν στή σκιά τῆς ἀπόκρυψης, παρά τή σεμνότητά τους καί τήν προσπάθειά τους νά δραστηριοποιοῦνται ἀθόρυβα, οὔτε οἱ διεστραμμένοι κατορθώνουν νά ἐπιβληθοῦν, ποζάροντας στό πλευρό τῆς μακαριότητάς σου. Τά ὀνόματά τους κυκλοφοροῦν, μέ ὅλα τά συνοδευτικά ἐπίθετα. Καί ἡ εἰκόνα τῆς φαυλότητάς τους δεσπόζει στίς συνειδήσεις τῶν πολλῶν, ἔστω καί ἂν τό ἀρχιεπισκοπικό σου διευθυντήριο τούς ἐφοδιάζει μέ πλαστά πιστοποιητικά τιμιότητος καί ἀξιουσίνης.

Τό γιατί σύ ἐπιμένεις νά καλύπτεις καί νά καμουφλάρεις ἀκόμα καί τούς προδότες τοῦ ἀνδρισμοῦ τους ρασοφόρους, εἶναι τό μεγάλο ἐρώτημα, πού κυκλοφορεῖ καί ἀναμεταδίδεται πρός ὅλες τίς κατευθύνσεις. Καί τό γιατί ἐπιμένεις νά κάνεις τίς ἐπιλογές σου καί τή διαπλάτυνση τῆς αὐλῆς σου ἀπό τή χαβούζα τῶν κραγμένων καί σημασμένων ἀποβρασμάτων, εἶναι τό αἰνίγμα, πού βασανίζει τίς λαϊκές μάζες καί παραμένει πάντοτε ἄλυτο.

Σύ νομίζεις, ὅτι τό μῆκος καί τό πλάτος τοῦ ἀρχιερατικοῦ σου μανδύα εἶναι ἱκανό νά σκεπάσει τίς «πομπές»

τῶν ἐνόχων. Ἴσως καί οἱ ἴδιοι οἱ ἔνοχοι νά πιστεύουν, πώς κοντά σου παίρνουν μόρια ἀθωότητος καί ἀναβαθμίζονται στόν πίνακα τῆς ἐκκλησιαστικῆς προβολῆς καί στό χάρτη τῶν δημοσκοπήσεων, πού ἐπηρεάζουν τήν κοινή γνώμη. Ὅμως, τά πράγματα δέν ἐξελίσσονται στό πλαίσιο αὐτῆς τῆς διαλεκτικῆς. Ἐκεῖνοι, πού σέ βλέπουν, νά περιστοιχίζεσαι ἀπό ὁμοφυλόφιλους ρασοφόρους, ἀπό συνεργάτες, πρώην τρόφιμους τῶν φυλακῶν καί ἀπό πρόσωπα μέ ποικίλα σκοτεινά συνοδευτικά, μεταφέρουν, αὐτόματα, τήν ἔγκληση στό δικό σου πρόσωπο καί ἐξαγγέλλουν «εὐθέως» τό κατηγορητήριό τους ἐναντίον σου. Τό διατυπώνουν καί τό φωνάζουν, ὅτι σύ εἶσαι ὁ αὐτουργός τῆς ἐξαθλίωσης. Σύ «*περιάγεις τήν θάλασσαν καί τήν ξηράν*» (Ματθ. κγ' 15), γιά νά ἀγρεύσεις κάποιο διεφθαρμένο αὐλικό σου. Καί σύ δέχεσαι νά περιστοιχίζεσαι καί νά ὑμνεῖσαι καί νά στεφανώνεσαι ἀπό τούς ἐργάτες τῆς ἀνομίας.

Ἡ συμπεριφορά σου αὕτη ἔχει διαμορφώσει τήν τραγικότητα τῆς σημερινῆς ἱστορικῆς φάσης τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἡ αἰτία τοῦ ψυχικοῦ ἄλγους τῶν πιστῶν. Καί γίνεται ὁ τροφοδότης τῶν χλευαστικῶν μηχανισμῶν τῶν ἀπίστων.

Ἐσύ ὀργανώνεις πομπές. Τελετές μέ μεγαλειώδη καί μαγευτική ἐπίδειξη καί μέ εἰκόνες, πού συνεπαίρνουν καί ἐντυπωσιάζουν τήν ὄραση. Καί στήν καθημερινότητα κυκλοφοροῦν οἱ «πομπές», πού ξεχύνουν στή λεωφόρο τῆς ζωῆς καί τῆς σκληρῆς βιοπάλης τίς βρώμικες πράξεις τῶν ἐκλεκτῶν σου καί τά βιογραφικά τῆς ντροπῆς, πού «*αἰσχρόν ἐστί καί λέγειν*» (Ἐφεσ. ε' 12).



ΑΠΟΛΟΓΙΕΣ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ετὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πρόσφατων βουλευτικῶν ἐκλογῶν καὶ τὴν ἐπελθοῦσα ἀλλαγὴ στὸ πολιτικὸ σκηνικό, τὰ κριτικὰ σχόλια δὲν ἄφησαν ἀπέξω καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν μας ἡγεσίαν. Ἀφορμὴ σαυτὴ τὴν «ἐμπλοκὴν» ἔδωσαν ὀρισμένες δηλώσεις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, οἱ ὁποῖες, εἴτε ἀποδόθηκαν σωστά, εἴτε παρεξηγήθηκαν καὶ παρερμηνεύθηκαν, ἄφηναν πάντως ἱκανὰ περιθώρια, ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ ὑποστηριχθεῖ ἡ ἄποψη ὅτι ὁ Μακαριώτατος, μὲ τὶς δηλώσεις του αὐτές, ἤθελε προφανῶς νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἱκανοποίησίν του γιὰ τὴν ἐπικράτηση στὶς ἐκλογές τοῦ ἤδη κυβερνῶντος κόμματος.

Τὴν ἄποψη αὐτὴ ἐνίσχυσε καὶ ἡ διαπίστωση ὅτι οἱ ἐπίμαχες φράσεις, ὅπως:

«Ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου, δίδει κατευθύνσεις», «Καθένας ποὺ θέλησε νὰ παραβλέπει τὴν Ἐκκλησίαν, εἴτε αὐτὸ ἔγινε γιὰ τέσσερα (!) χρόνια, εἴτε γιὰ εἴκοσι τέσσερα, εἴτε γιὰ ἑβδομήντα τέσσερα, τέθηκε στὸ περιθώριο», «Οἱ καταστάσεις ἀλλάζουν. Δόξα Σοι ὁ Θεός» κ.ἄ., εἰπώθηκαν σχεδὸν ταυτόχρονα καὶ σὲ μικρὸ διάστημα, ποὺ ἀκολούθησε ἀμέσως μετὰ τὶς ἐκλογές.

Αὐτὴ λοιπὸν τὴν ἐξέλιξη ἔπρεπε νὰ τὴν προβλέπει καὶ νὰ τὴν προλάβει ὁ Μακαριώτατος καὶ νὰ ἀποφύγει τέτοιες ἐκφράσεις καὶ τοποθετήσεις, οἱ ὁποῖες, καὶ στὴν περίπτωσιν ἀκόμη, ποὺ δὲ μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν ἠθελήμενες καὶ σκόπιμες, ἐπόμενο ἦταν νὰ προκαλέσουν, εἴτε κακὸπιστα εἴτε καὶ καλὸπιστα, ἐπικρίσεις καὶ

Σοῦ δηλώνω ἀπερίφραστα, ὅτι ἐγὼ θὰ μείνω ὀρθὸς στὸ σκαμνὶ τῆς διαμαρτυρίας μου. Μὲ τὸ δάχτυλο στήν πληγὴ τῆς Ἐκκλησίας μας. Τῆς ἀγαπημένης μας μάνας, πού σπιλῶνεται μὲ πράξεις ἐπίσημες καὶ μὲ συμπεριφορὲς κρυφές τῶν ἀνώτατων λειτουργῶν Τῆς. Ἐνημερώνοντας, σέ πλάτος καὶ βάθος, τὸ λαό, τὸ τιμιότατο πλήρωμα.

Καὶ παρακαλῶντας τον, νὰ βγάλει ἀπὸ τὰ σπλάγχνα του, ἀπὸ τὴν ἐστία τῆς ἀγάπης του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, νέους λειτουργούς. Γνήσιους κρίκους τῆς ἀποστολικῆς μας Παράδοσης. Καὶ ἔμπιστους διαχειριστὲς τῶν δωρημάτων τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

σχόλια, πού ἐμπλέκουν τὴν Ἐκκλησίαν στὶς κοσμικὲς κομματικὲς ἀντιπαραθέσεις καὶ ἐνισχύουν τὶς διαιρέσεις καὶ τοὺς διχασμοὺς στὸ πλήρωμα. Καὶ ὅχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ μειώνουν ἐπιπλέον καὶ τὸν πνευματικὸ ρόλο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὡς πνευματικοῦ ἡγέτη. Τὸ τελευταῖο μάλιστα καταδείχθηκε ἔντονα, ὅταν ὁ ἴδιος ὁ Μακαριώτατος, μπροστὰ στὸ σάλο, πού ξέσπασε ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες καὶ τὶς τηλεοράσεις γιὰ τὶς δηλώσεις του, ἀναγκάσθηκε νὰ κάνει δυὸ κινήσεις, πού δὲν θὰ ποῦμε, ἂν ἦταν οἱ ἐνδεδειγμένες καὶ οἱ προσήκουσες καί, ἀκόμη, ἂν συνάδουν στὴ σοβαρότητα τοῦ λειτουργήματος ἑνὸς ὁρθόδοξου πνευματικοῦ ἡγέτη. Ἡ πρώτη κίνηση ἦταν νὰ παρουσιάσθῃ στὸ λαὸ ὡς ἀπολογούμενος καὶ νὰ προσπαθεῖ, μὲ δυσκολία θὰ ἔλεγε κανεὶς, νὰ τονίσει καὶ νὰ ἐπισημάνει ὅτι οἱ προθέσεις του παρεξηγήθηκαν. Καὶ ἡ δευτέρη ἦταν νὰ ζητήσῃ, ἀμέσως μετὰ τὸ σάλο τῶν δηλώσεών του, ἐπαφὲς μὲ ὅλους τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν πολιτικῶν κομμάτων στὴ Βουλὴ. Τὸ κόμμα τῆς ἀξιωματικῆς ἀντιπολίτευσης, πού θεώρησε ἑαυτὸ ἀμέσως θιγόμενον ἀπὸ τὶς δηλώσεις τοῦ Μακαριώτατου, μέχρι τὴ στιγμή, πού γράφονται αὐτὲς οἱ γραμμές, δὲν ἀπάντησε θετικὰ στὴν πρωτοβουλία του νὰ τὸ ἐπισκεφθεῖ.

Ἡ πρώτη ἐπίσκεψη ἔγινε πρὸς τὸ Κ.Κ.Ε. Δὲν μποροῦμε νὰ ἐξηγήσουμε τί νόημα εἶχε ἡ ἐσπευσμένη αὐτὴ ἐπίσκεψη, μάλιστα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Προκαθήμενο καὶ ὅχι ἔστω ἀπὸ κάποιον ἄλλο ἐκκλησιαστικὸ παράγοντα, δίκην προεργασίας, σὲ ἓνα κόμμα, τὸ ὁποῖο, γνωστό, ἄλλωστε, γιὰ τὴν ἀθεϊστικὴ του ἰδεολογία (καὶ δικαίωμά του), λίγες μέρες νωρίτερα ἀρνήθηκε νὰ δώσει ὄρκο στὴ Βουλὴ ἐνώπιον

τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μὲ τὴν ἀνύψωση τοῦ χεριοῦ, πλὴν μιᾶς ἐξαιρέσεως. Ὁ ἴδιος ὁ Μακαριώτατος δήλωσε ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπίσκεψη, ὅτι ὡς βάση τῆς ἐπικοινωνίας πρέπει νὰ εἶναι «ὁ διάλογος» καὶ αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ διάλογο ἤθελε νὰ ἐνισχύσει μὲ τὴν ἐπίσκεψή του αὐτῇ.

Ἐδῶ δὲν θὰ ἀποφύγουμε τὴν πρόκληση καὶ θὰ διατυπώσουμε μίαν ἔνσταση. Καὶ τὴν ἔνσταση αὐτὴ θὰ τὴν ἀπευθύνουμε εὐθέως στὸν ἴδιο τὸν Ἀρχιεπίσκοπο. Διάλογος, Μακαριώτατε, ναί. Ἀλλὰ διάλογος δὲ νοεῖται μόνο «πρὸς τὰ ἔξω», μόνο μὲ τρίτους. Ὁ διάλογος ἀρχίζει ἀπὸ μέσα, ἀπὸ τοὺς δικούς σας χώρους, ἀπὸ τὸ πῶρο τῆς ἐκκλησιαστικῆς σας δικαιοδοσίας. Ἐκεῖ πού ἀσκεῖται σεῖς τῇ δικῇ σας ἐξουσίᾳ. Καὶ στὸν τομέα αὐτὸ ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση κρίνεται ὑπόλογη. Σὲ θέματα ἐσωτερικά, πού εἶναι ἀποκλειστικὰ τῆς δικῆς σας ἀρμοδιότητος, ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση ἀδιαφορεῖ γιὰ τὸ διάλογο καὶ προκλητικὰ τὸν ἀντιπαρέρχεται, κρίνει δὲ καὶ ἀποφασίζει, σὲ πολλὰς περιπτώσεις, «κυριαρχικῶς καὶ ἐξουσιαστικῶς δικαίωματι» ἐρήμην τῶν ἐνδιαφερομένων.

Καὶ γιὰ νὰ εἴμαστε πιὸ σαφεῖς καὶ συγκεκριμένοι. Ποιὸ διάλογο ἐτήρησε ἡ διοικούσα Ἐκκλησία γιὰ τὴ βίαιη καὶ αὐθαίρετη ἀπομάκρυνση τῶν δώδεκα ἔντιμων Ἀρχιερέων, χωρὶς καμμιὰ ἐκκλησιαστικὴ δίκην, οὔτε κἂν ἀκρόαση; Ποιὸ διάλογο ἐτήρησε στὴ συνέχεια, ὅταν ἀκολούθησε μιὰ μακρὰ καὶ θλιβερὴ πορεία τριάντα ἐτῶν μὲ ἐπανειλημμένες ἄδικες διώξεις σὲ βάρος τῶν παραπάνω Ἀρχιερέων μετὰ τὶς τριάντα καὶ πλέον ἀκυρωτικὲς ἀποφάσεις τοῦ Ἀνώτατου Ἀκυρωτικοῦ Δικαστηρίου μας, μέχρι καὶ σήμερα; Ποιὸ διάλογο ἐτή-

ρησε, όταν στους έναπομείναντες τρεῖς ἁγωνιστὲς Μητροπολίτες, πού παρέμειναν ἄσειστοι καὶ ἀταλάντευτοι στὴν ὑποστήριξη τῆς κανονικῆς τάξης μὲ κόστος μεγάλο καὶ πολλὲς προσωπικὲς θυσίες, ἐπέβαλε τὰ περίφημα ἀνυπόστατα, ἀντικανονικά καὶ παράνομα «ἐπιτίμια ἀκοινωνησίας», μὲ τὰ ὁποῖα σφαγιασθήκαν καὶ πάλι οἱ τρεῖς αὐτοὶ Ἀρχιερεῖς, καὶ μάλιστα σὲ τελικὴ φάση μὲ τὶς εὐλογίες του νῦν Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, χωρὶς κἄν νὰδικασθοῦν, χωρὶς κἄν νὰ ἀπολογηθοῦν, οὔτε κἄν νὰ ἀκουσθοῦν; Πῶς τὰ βλέπει αὐτά τὰ «ἐπιτίμια», ὁ Μακαριώτατος, τώρα, μετὰ τὴν ἐπιβολή τους στό πρόσωπό του;

ΕΠΙΜΕΤΡΟ. Οἱ ἐμπλοκὲς τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης σὲ κοσμικὲς συμπε-

ριφορὲς καὶ σκοπιμότητες βλάπτει, καὶ βλάπτει σοβαρῶς, τὸ κύρος τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ τὸ κύρος αὐτὸ τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν πρωταρχικὸ καθήκον καὶ ἱερὴ ὑποχρέωση οἱ πνευματικοὶ μας ἡγέτες νὰ τὸ διαφυλάσσουν ἀκέραιο καὶ ἀλώβητο. Καὶ κάτι πρόσθετο. Διάλογος ναί, ἀκόμη καὶ μὲ τρίτους. Προϋπόθεση ὅμως βασικὴ τίθεται ἡ ἴδια ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡγεσία νὰ ἐφαρμόζει τὸ διάλογο πρῶτα στό δικό της χῶρο, στό χῶρο τῆς δικῆς της δικαιοδοσίας. Διαφορετικὰ οἱ διακηρύξεις γενικὰ περὶ διαλόγου, καὶ πάντα ἐπὶ τοῦ ἀσφαλούς, εἶναι «ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι» καὶ ἀφήνεται νὰ ἐννοηθεῖ, ὅτι γίνονται μόνο γιὰ λόγους προσωπικῆς προβολῆς καὶ «πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις».

Σύν.

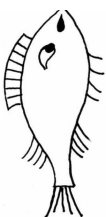


**«Ὁ
Πραγματικὸς
πνευματικὸς
ἡγέτης
εἶναι
ἐκεῖνος,
ὁ ὁποῖος
διαθέτει
ἀνάστημα
ἠθικό...».**

**Ἀρχιεπίσκοπος
Χριστόδουλος**



Τό Μυστήριο τῆς Συνειδήσεως τῆς Ἐκκλησίας



Χριστός, εἶναι πάντοτε παρών στήν Ἐκκλησία Του καί Τήν κατευθύνει «εἰς πᾶσαν τήν ἀλήθειαν» διά τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Πῶς, ὅμως, ἐκφράζεται ἡ ὑπερτέλεια αὐτή αὐθεντία μέσα στά ἀνθρώπινα πλαίσια τῆς ἱστορικῆς Ἐκκλησίας; Γράφει ἕνας σύγχρονος Ἀγγλος θεολόγος καί συγγραφέας, ὁ Ὁρθόδοξος Ἱερέας π. Ἀνδρέας Phillips: «Τό Ἅγιο Πνεῦμα, καί συνεπῶς ἡ αὐθεντία, ἀποφαίνεται διά τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε μέσω ὅλου τοῦ σώματος τῶν πιστῶν Της, εἴτε ἄλλως, μέσω ἐκπροσώπων τῶν μελῶν Της. Οἱ Ἐκπρόσωποι μπορεί κάποτε νά εἶναι ἄτομα «τῷ πνεύματι ζέοντα». Ἄλλοτε μπορεί νά εἶναι Ἐπίσκοποι, πού συναποτελοῦν Συνόδους. Ὡστόσο, τά ἄτομα τότε μόνο γίνονται Ἅγιοι, οἱ Σύνοδοι τότε μόνο γίνονται Σύνοδοι τῆς Ἐκκλησίας, καί οἱ Ἐπίσκοποι τότε μόνο γίνονται Ἅγιοι Πατέρες, ὅταν οἱ ἀποφάσεις τους ληφθοῦν καί γίνουν ἀποδεκτές ἀπ' ὅλο τό σῶμα τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας» (ιστοσελ. orthodoxengland.co.uk, 27/2/03).

Πῶς, ὅμως, μπορεί νά γίνει αἰσθητό καί νά καταγραφεῖ τό γνήσιο καί διαχρονικά ἀναλλοίωτο φρόνημα «ὅλου τοῦ σώματος

τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας»; Εἶναι φανερό ὅτι ἐδῶ δέν ἔχουν θέση οἱ πρακτικές τοῦ κόσμου. Δημοψηφίσματα καί δημοσκοπήσεις. Ἡ ἀλήθεια δέν βασίζεται σέ πλειοψηφίες ἢ σέ τάσεις τῆς κοινῆς γνώμης. Μπορεῖ κανεῖς νά τήν ἀποδεχθεῖ ἢ νά τήν ἀπορρίψει, ὄχι, ὅμως, νά τήν στηρίξει. Μπορεῖ νά τήν κηρύξει ἢ νά τήν πολεμήσει, ὄχι, ὅμως, νά τήν διαμορφώσει. Ἐξ ἄλλου, δέν ὑπάρχουν κατάλογοι ἐχόντων «δικαίωμα ψήφου». Ποιοί νομιμοποιοῦνται νά ἔχουν γνώμη; Ὅπως δὲ κάποτε, δέν εἶναι παρόντες ὅλοι πάνω στή γῆ, σέ κάθε ἱστορική στιγμή. Μόνον ὁ Θεός τούς ξέρει, γιατί εἶναι «οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου» (Ἀποκ. κα' 27).

Ἡ αὐθεντία τῆς Ἐκκλησίας ἀνήκει στό χῶρο τοῦ «ὑπέρ ἔννοιαν». Δέν μπορεί νά προσδιορισθεῖ μέ ὅρους νομικούς. Ἀκόμα καί οἱ νομοκανονικές ρυθμίσεις, πού ἔχουν θεσπισθεῖ, ἀποβλέπουν στό νά προφυλάξουν μᾶλλον τήν «ὑπέρ ἔννοιαν» ὑφή τῆς αὐθεντίας τῆς Ἐκκλησίας ἀπό κοσμικές ἐπιρροές, παρά νά τήν ὀρίσουν. Ἑρμηνεῖες τῆς Παραδόσεως καί «ἐντάλματα ἀνθρώπων», πού θεμελιώνουν δῆθεν προνόμια αὐθεντίας σέ πρόσωπα ἢ θρόνους, εἶναι διδαχές νόθες, πού ταλα-

νίζουν ἐπὶ μονίμου βάσεως τὴν Ἐκκλησία.

Ἡ ἀπλανὴς αὐθεντία τῆς Ἐκκλησίας ἔχει παραδοθεῖ, ὡς παρακαταθήκη, στή μυστηριακὴ ἐκείνη πραγματικότητα, πού λέγεται «συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας». Αὐτὴ εἶναι ὁ ἔσχατος κριτής. Ἡ μόνη ὑπερτελής «Σύννοδος», πού κρίνει κατὰ τρόπο μυστικό καὶ ἀπροσδιόριστο ὅλες τίς ἄλλες καί, ἢ τίς ἀναδεικνύει ὡς γνήσιες καί «Οἰκουμενικές», ἢ τίς ἀκυρώνει ὡς νόθες καί ληστρικές. Εἶναι ἡ λυδία λίθος, πού δοκιμάζει τὸ ἥθος καὶ τὴ διδασχὴ τῶν διδασκάλων καί, ἢ τοὺς καθιερώνει ὡς θεοφόρους Πατέρες, ἢ τοὺς ἀπορρίπτει ὡς πλανεμένους. Ἀργεῖ, ὅμως, νὰ ἀποφανθεῖ. Καί ὀδυνᾶται καὶ πληγώνεται γιὰ νὰ ἀποφανθεῖ. Τίς ἀποφάσεις τῆς δὲ δὲν τίς ἀνακοινώνει στό λαό κάποιος ἐκπρόσωπος τύπου. Τίς ὑπογράφει ἡ ἴδια μυστικά στήν καρδιά κάθε καλοπροαίρετου πιστοῦ μέ ἰδρῶτα καὶ αἷμα. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι γεμάτη ἀπὸ περιπτώσεις, ὅπου ἡ «συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας» πέρασε ἀπὸ μακροχρόνιες καὶ ἐπώδυνες διαδικασίες, «διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου», προκειμένου νὰ ἐκφράσει τὸ γνήσιο φρόνημά Της.

★ ★ ★

Γιὰ νὰ πάρουμε ἓνα παράδειγμα, μιᾶμε γιὰ θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας κατὰ τὴ Σύνοδο τῆς Νικαίας τοῦ 325 μ.Χ. Καί, ὅμως, μετὰ τὴ Σύνοδο αὐτή, ὁ ἀρειανισμός, παρὰ τὴν καταδίκη του, κατέλαβε ὅλα τὰ ἡγετικά πόστα καὶ στήν Ἐκκλησία καὶ στήν Αὐτοκρατορία. Κατέκλυσε τὰ πάντα. Οἱ ἀποφάσεις τῆς Νικαίας ἀμφισβητήθηκαν. Πολλές δεκαετίες πέρασαν μέ διωγμούς, μαρτύρια καὶ αἷμα πολλῶν Ἀγίων Πατέρων, (Μέγας Ἀθανάσιος, Καπαδόκες Πατέρες, Ἱερός Χρυσόστομος, κ.ἄ.), μέχρι νὰ καθιερωθεῖ ἡ Σύνοδος αὐτή ὡς ἡ Πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ νὰ ἀπαλλαγεῖ ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὰ ἡθικά καὶ δογματικά ἀπόβλητα τῆς αἵρέσεως. Μέχρι νὰ ἐπουλώσει τὰ τραύματά Της. Γιατί, ὅπως συνήθως γίνεται,

τὴ φαύλη ἡγεσία τὴν εἶχε ἀκολουθήσει πληθος «εὐσεβῶν» κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἀφιερωμένων ἢ μὴ, γιὰ λόγους «πειθαρχίας καὶ ὑπακοῆς στήν Ἐκκλησία»(!). Ὁ ἄς θυμηθοῦμε ὅτι τὴ νύχτα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ 379, κληρικοί, μοναχοί, μοναχές, στρατευμένος ὄχλος, ὅλοι τοὺς ὄργανα τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Πόλης Δημοφίλου, λιθοβόλησαν ὡς «ἀνεπιθύμητο» τὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸ Θεολόγο ἐνῶ ἱεουργοῦσε στό ναό! (Στυλ. Παπαδόπουλος, «Ὁ Πληγωμένος Ἀετός», Ἐκδ. Ἀποστολ. Διακονίας, 1998, σελ. 158-162).

★ ★ ★

Τὸ θέμα, πού μᾶς ἀπασχολεῖ, πραγματεύεται, μαζί μέ ἄλλα, ὁ Ἐπίσκοπος Διοκλείας Κάλλιστος (Ware) σέ διάλεξή του μέ τίτλο «Πόσο Χριστιανικὴ εἶναι ἡ ἐννοια, τὴν ὁποίαν ἔχουμε γιὰ τὴν Αὐθεντία τῆς Ἐκκλησίας;». Ἡ διάλεξη δόθηκε στὰ πλαίσια τοῦ Συνεδρίου Orientale Lumen V τοῦ Βατικανοῦ τὸν Ἰούνιο τοῦ 2001. Κάποιες θέσεις τοῦ Ἐπισκόπου Καλλίστου ἐκθέτουμε στὴ συνέχεια.

«Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα δὲν δόθηκε μόνο σέ Πατριάρχες, Πάπες, Ἐπισκόπους, ἀλλὰ σ' ὅλο τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ... Ὁ Χριστὸς λέγει (Ἰωαν. ιε' 15) ὅτι δὲν μᾶς καλεῖ σκλάβους ἢ ὑπηρέτες, ἀλλὰ φίλους... Λέγοντας ὁ Χριστὸς ὅτι εἴμαστε φίλοι Του (ἐννοεῖ ὅλους μας). Δὲν περιορίζει τὴ φιλία Του μόνο στήν ἱεραρχία. Ἔτσι, ὅλη ἡ Ἐκκλησία εἶναι στήν πραγματικότητα μία κοινωνία φίλων. Στὴν Ἐκκλησία δὲν ὑπάρχει πόλωση μεταξύ ἀπόλυτων μοναρχῶν καὶ παθητικῶν ὑπηκόων. Αὐτό, πού ἔχουμε εἶναι ἀδελφότητα, συνυπευθυνότητα, κοινωνία. Πρό ἐτῶν ὁ Ὁρθόδοξος Πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἰγνάτιος ἔκαμε μία βαρυσήμαντη δήλωση. Εἶπε: " Ἡ κοινωνία εἶναι ἡ ὑψιστὴ αὐθεντία στήν Ἐκκλησία". Νομίζω ὅτι αὐτὸ ἐννοεῖ ὁ Χριστὸς ὅταν μᾶς καλεῖ φίλους. Μέ-σω Αὐτοῦ, ἀπολαμβάνουμε τὴν κοινωνία μέ τὸν Πατέρα. Δι' Αὐτοῦ καὶ ἐν Αὐτῷ ἀπολαμβάνουμε τὴν κοινωνία μεταξύ μας. Αὐτὴ ἡ

κοινωνία αποτελεί τήν ὑψιστή αὐθεντία στήν Ἐκκλησία τήν αὐθεντία τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης...

» Ἡ ἰκανότητα διακρίσεως μεταξύ ἀλήθειας καί ψεύδους δέν ἀποτελεῖ μονοπώλειο κανενός ἱεράρχη, καμιᾶ τάξεως μέσα στήν Ἐκκλησία... Παρέχεται σέ ὅλους τούς βαπτισμένους, σέ ὅλο τό "βασίλειον ἱεράτευμα". Ἐδῶ, στό μυστήριο τοῦ Χρίσματος, στήν προσωπική μας Πεντηκοστή, ἔχουμε τή βάση αὐτοῦ, πού εἶναι γνωστό ὡς *sensus fidelium* γενική συνειδηση τῆς Ἐκκλησίας. Δέν πρόκειται ἀπλῶς γιά κάποια διάχυτη αἴσθησι. Πρόκειται γιά μυστηριακή ἰκανότητα... Τό "Ἅγιο Πνεῦμα δέν μιλά μόνο διά τῆς ἱεραρχίας... ἀλλά καί μέσῳ ὅλου τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Κάποτε μπορεῖ λαϊκοί νά σώζουν τήν Ἐκκλησία ἀπό τήν αἵρεση, ὅταν Ἐπίσκοποι ξεστρατίζουν. Αὐτό τό θέτει ὡρᾶ ὁ λατίνος Πατέρας (Ἐπίσκοπος) Παυλῖνος ὁ Νέλας: " Ἄς κρεμαστοῦμε ἀπό τά χεῖλη κάθε πιστοῦ, διότι τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ πνέει πάνω ἀπό τόν καθένα". Ἀκοῦμε τόν κάθε πιστό..., πού μπορεῖ νά μήν εἶναι Πατριάρχης ἢ Πάπας, ἀλλά ἕνας λαϊκός. Τόν 7ο αἰῶνα, (ὅταν ἡ αἵρεση τοῦ μονοθελητισμοῦ συντάραζε τήν Ἐκκλησία στό Βυζάντιο καί στή Δύση), ὁ ἅγιος Μάξιμος ἔμεινε σταθερός καί ἀνυποχώρητος. Ἐνῶ βρισκόταν στήν ἐξορία, ἀπεσταλμένοι τοῦ Αὐτοκράτορα πῆγαν καί τοῦ εἶπαν: "Εἶσαι μόνος. Ὁ Αὐτοκράτορας συμφωνεῖ (σσ. μέ τήν αἵρεση). Ὁ Πατριάρχης συμφωνεῖ. Ὁ Πάπας συμφωνεῖ. Εἶσαι ἐκτός Ἐκκλησίας". "Ὁχι", ἀπάντησε ὁ ἅγιος Μάξιμος, "σ' αὐτήν τήν περίπτωση, ἐγώ εἶμαι ἡ Ἐκκλησία". Ἐτσι, αὐτός, ὡς ἀπομονωμένος πιστός, ἔδωσε μαρτυρία, μαρτυρία πίστεως... Συχνά τό λαϊκό στοιχεῖο διορθώνει ἱεράρχες...

» Τό Ἅγιο Πνεῦμα κατέρχεται σέ ὅλους τούς βαπτισμένους. Ὁ Ἐπίσκοπος (σσ. καί κάθε φορέας ἱερωσύνης), ὅμως, ἔχει ἕνα ἐιδικό *charism veritatis*, χάρισμα ἀληθείας,... νά

διακηρύσσει καί νά διδάσκει τήν ἀλήθεια. Χάρισμα, πού ἀπονέμεται στούς Ἐπισκόπους κατά τό μυστήριο τῆς χειροτονίας. (Οἱ Ἐπίσκοποι καλοῦνται, κατά τό Α' Τιμ. β' 15), νά ὀρίζουν ὀρθῶς τό λόγο τῆς ἀληθείας. Ἐν τούτοις, ὅταν οἱ Ἐπίσκοποι διακηρύσσουν τήν ἀλήθεια, δέν μιλοῦν σέ ἁδαεῖς, ἀλλά σέ ἀνθρώπους, πού γνωρίζουν... Ὑπάρχει, κατ' αὐτόν τόν τρόπο, μιά ἀμοιβαία σχέση μεταξύ Ἐπισκόπου καί ποιμνίου. "Ὅταν ὁ πρῶτος Ὁρθόδοξος Ἐπίσκοπος, πού ὑπηρέτησε στή Βόρειο Ἀμερική χειροτονήθηκε στή Ρωσία τό 1840, ὁ Ἅγιος Ἰννοκέντιος Ἀλάσκας, εἶπε κατά τή χειροτονία του: "ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι ταυτόχρονα διδάσκαλος καί μαθητής τοῦ ποιμνίου του"... Στήν Ἐκκλησία δέν ὑπάρχει μονόδρομη ἐξουσία. Ὑπάρχει ἀμοιβαιότητα, συνυπευθυνότητα, κοινωνία. Ἡ ἀλήθεια ξεδιπλώνεται μέσα ἀπό τήν κοινωνία Ἐπισκόπου καί λαοῦ. Ἡ κοινωνία εἶναι ἡ ὑψιστή αὐθεντία στήν Ἐκκλησία».

Ε. Χ. Οἰκονομάκος

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Ἰδιοκτῆτης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο